

Na temelju članka 42. Statuta Centra za pružanje usluga u zajednici Svitanje, uz prethodnu suglasnost Upravnog vijeća, ravnatelj Centra za pružanje usluga u zajednici Svitanje donosi

PROTOKOL O PRIMJENI RESTRIKTIVNIH POSTUPAKA U CENTRU ZA PRUŽANJE USLUGA U ZAJEDNICI SVITANJE

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Protokolom uređuju se pravila u svezi s primjenom restriktivnih postupaka u radu s korisnicima socijalnih usluga koje pruža Centar za pružanje usluga u zajednici Svitanje (u daljnjem tekstu: Centar Svitanje).

Članak 2.

Korisnici socijalnih usluga koje pruža Centar Svitanje su sve osobe navedene kao korisnici u Statutu Centra Svitanje, a prvenstveno djeca od 3. godine života i mlađe punoljetne osobe.

Članak 3.

Centar Svitanje u svojem radu s korisnicima primjenjuje sve mjere radi zaštite temeljnih ljudskih prava, dostojanstva i vrijednosti svih ljudi vodeći se načelima najboljeg interesa korisnika.

Članak 4.

Izrazi koji se u Protokolu koriste u muškom rodu, odnose se na oba spola.

SVRHA PRIMJENE RESTRIKTIVNIH POSTUPAKA

Članak 5.

- (1) Restriktivni postupci u Centru Svitanje primjenjuju se prema korisnicima u osobito hitnim slučajevima ozbiljnog i izravnog ugrožavanja svog ili tuđeg života, zdravlja i sigurnosti, a radi zaštita prava i dobrobiti korisnika.
- (2) Restriktivni postupci provode se samo iznimno u situacijama kada je to neophodno radi otklanjanja neposredne opasnosti koja proizlazi iz ponašanja korisnika, a kojom ozbiljno i izravno ugrožava svoj ili tuđi život, zdravlje i sigurnost.
- (3) Restriktivni postupci primijenit će se samo u mjeri i na način prijeko potreban da se otkloni opasnost iz stavka 1. ovoga članka isključivo do dolaska hitnih službi.
- (4) Restriktivni postupci smiju trajati samo dok je to nužno da se otkloni opasnost iz stavka 1. ovoga članka odnosno do dolaska hitnih službi.

- (5) Restriktivni postupci mogu se primijeniti tek nakon što se nerestriktivnim postupcima za otklanjanje opasnosti nije otklonila opasnost iz stavka 2. ovoga članka.

Članak 6.

U Centru Svitanje se **ne primjenjuju mjere prisile** u vidu fizičkog sputavanja (fiksacije) ili odvajanja (izolacije).

NAČIN PRIMJENE RESTRIKTIVNIH POSTUPAKA

1. Primjena nerestriktivnog postupka

Članak 7.

- (1) Prije donošenja odluke o primjeni restriktivnih postupaka, kad god je to moguće, potrebno je s korisnikom obaviti razgovor te mu omogućiti da izrazi svoje probleme, osjećaje i uzroke njegovog ponašanja
- (2) Tijekom razgovora stručni radnik korisnika verbalnim uputama pokušava korisnika udaljiti ili preusmjeriti od neposredne opasnosti koja proizlazi iz ponašanja korisnika, a kojom ozbiljno i izravno ugrožava svoj ili tuđi život, zdravlje i sigurnost
- (3) U komunikaciji je potrebno govoriti jednostavnim, jasnim i uvjerljivim načinom uz kontinuirano prisutnu samokontrolu i empatiju.
- (4) Korisniku se trebaju odrediti granice dopuštenog ponašanja bez prijetnji i iz njegove okoline ukloniti sve što ga razdražuje uz, prema potrebi, omogućiti korisniku da izrazi agresiju (npr. da se izviče ili da se usmjeri na neku aktivnost- udaranje lopte, ljuljanje, ...).
- (5) Razgovor iz stavka 1. ovog članka potrebno je obaviti u mirnom prostoru bez prisustva drugih korisnika.
- (6) Nakon obavljenog razgovora, ukoliko korisnik ima propisanu farmakoterapiju za uporabu prema potrebi u fazi uznemirenosti, stručni radnik procjenjuje postoji li potreba korisnika za farmakoterapijom, pa ako postoji, sukladno uputi doktora medicine treba primijeniti farmakoterapiju.
- (7) U slučaju pojave okolnosti iz članka 5., stavak 2. ovog Pravilnika dežurni stručni radnik dužan je pozvati hitnu službu bez obzira na uspješnost primjene nerestriktivnih postupaka za otklanjanje opasnosti, a u svrhu pružanja odgovarajuća podrške i pomoći korisniku.

2. Primjena restriktivnih postupaka

Članak 8.

- (1) Restriktivni postupci su postupci kojima se pokušava otkloniti neposredna opasnost koja proizlazi iz ponašanja korisnika, a kojom ozbiljno i izravno ugrožava svoj ili tuđi život, zdravlje i sigurnost stoga postupci trebaju biti obavljeni prema pravilima dobrog postupanja prema korisniku.

- (2) Prilikom provedbe restriktivnih postupaka nad korisnicima, stručni radnici Centra su dužni štiti sva temeljna prava korisnika odnoseći se prema istima s poštovanjem i dostojanstvom te kod primjene istih nisu dopušteni postupci koji diskriminiraju ili vrijeđaju ljudsko dostojanstvo u verbalnom ili fizičkom obliku.
- (3) Prije nego što se na njega primijene restriktivne mjere, korisnik koji ozbiljno i izravno ugrožava svoj ili tuđi život, zdravlje i sigurnost bit će na to upozoren, ako je to s obzirom na okolnosti moguće.

Članak 9.

Indikacije za primjenu restriktivnih postupaka su:

- agresivno i/ili opasno ponašanje po život i/ili zdravlje drugih korisnika ili osoba,
- samodestruktivno ponašanje,
- ponašanje s ozbiljnom fizičkom prijetnjom koje se slabo kontrolira.

Članak 10.

(1) Odluku o primjeni restriktivnih postupaka uzimajući u obzir indikacije za primjenu restriktivnih postupaka iz članka 9. donosi dežurni stručni radnik nakon što se primjenom nerestriktivnog postupka za otklanjanje opasnosti nije uspjelo otkloniti opasnost iz članka 5., stavka 2., uz poziv hitnim službama.

(2) U slučaju pojave okolnosti iz članka 5., stavak 2. ovog Pravilnika dežurni stručni radnik dužan je pozvati hitnu službu bez obzira na ishod događaja, a u svrhu pružanja odgovarajuća podrške i pomoći korisniku.

VRSTE RESTRIKTIVNIH MJERA I POSTUPAK PRIMJENE

Članak 11.

Restriktivni postupci se specifično odnose na poduzimanje aktivnosti s kojima se sprječava neposredna opasnost koja proizlazi iz ponašanja korisnika, a kojom ozbiljno i izravno ugrožava svoj ili tuđi život, zdravlje i sigurnost uključujući:

- zadržavanje tijelom i/ili rukama,
- odvajanje i odmicanje,
- privremeno ograničenje kretanja korisnika iz prostorije za koju stručni radnik procijeni da je sigurna za korisnika uz primjenu nadzora jednog ili više stručnih radnika.

1. Zadržavanje tijelom i/ili rukama

Članak 12.

- (1) Zadržavanje tijelom i/ili rukama odnosi se na privremeno zadržavanje korisnika pri kojem stručni radnik korisniku nad kojim se provodi restriktivna mjera svojim tijelom i/ili rukama blokira pristup drugim korisnicima, određenim predmetima ili drugome kako bi se otklonila neposredna opasnost koja proizlazi iz ponašanja korisnika, a kojom ozbiljno i izravno ugrožava svoj ili tuđi život, zdravlje i sigurnost.
- (2) Zadržavanje tijelom i/ili rukama stručni radnik provodi kao restriktivnu mjeru samo ukoliko se postupak može provesti na siguran način za korisnika nad kojim se provodi restriktivna mjera, druge korisnike te stručnog radnika/e.
- (3) Zadržavanje tijelom ili rukama smije trajati samo dok je nužno kako bi se korisnika zaštitilo u slučajevima navedenim u stavku 1. ovog članka, odnosno do dolaska djelatnika hitnih službi.

2. Odvajanje i odmicanje

Članak 13.

- (1) Odvajanje i odmicanje se odnosi na odvajanje i odmicanje korisnika od radnje, predmeta ili osoba koji predstavljaju opasnost za korisnika ili za koje korisnik predstavlja opasnost.
- (2) Odvajanje i odmicanje korisnika smije trajati samo dok je nužno kako bi se korisnika zaštitilo u slučajevima navedenim u stavku 1. ovog članka, odnosno do dolaska djelatnika hitnih službi.

3. Privremeno ograničenje kretanja korisnika iz prostorije za koju stručni radnik procijeni da je sigurna za korisnika uz primjenu nadzora jednog ili više stručnih radnika

Članak 14.

- (1) Privremeno ograničenje kretanja korisnika iz prostorije za koju stručni radnik procijeni da je sigurna za korisnika odnosi se na onemogućavanje korisniku da napusti određenu prostoriju Centra na način da mu ne dopušta izlazak iz određene prostorije te pritom jedan ili više stručnih radnika nadzire ponašanje korisnika kako bi se otklonila neposredna opasnost koja proizlazi iz ponašanja korisnika, a kojom ozbiljno i izravno ugrožava svoj ili tuđi život, zdravlje i sigurnost.
- (2) U svrhu onemogućavanja korisnika da napusti prostoriju za koju je stručni radnik procijenio da je sigurna prostorija ne smije biti zaključana.
- (3) Privremeno ograničenje kretanja korisnika iz prostorije za koju stručni radnik procijeni da je sigurna za korisnika uz primjenu nadzora jednog ili više stručnih radnika korisnika

smije trajati samo dok je nužno kako bi se korisnika zaštitilo u slučajevima navedenim u stavku 1. ovog članka, odnosno do dolaska djelatnika hitnih službi.

DOKUMENTACIJA I DALJNI POSTUPAK

Članak 15.

- (4) Restriktivni postupci, razlozi, način i trajanje te ime osobe koja je donijela odluku o njihovoj primjeni moraju biti jasno evidentirani na obrascu koji je sastavni dio ovog Protokola, upisana u Knjigu dnevne evidencije, te unesena u dosje korisnika
- (5) Stručni radnik koji je donio odluku o poduzimanju restriktivnih mjera obavještava nadležni stručni tim i ravnatelj ustanove koji poduzimaju daljnje aktivnosti.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 16.

Centar Svitanje dužan je najmanje dva puta godišnje izvijestiti Povjerenstvo o primijenjenim mjerama prisile tj. primijenjenim restriktivnim postupcima.

Članak 17.

Centar Svitanje obavijestit će nadležni Zavod za socijalni rad, roditelje ili skrbnike, te Povjerenstvo o svakoj primjeni mjera prisile prema djetetu.

Članak 18.

Izmjene i dopune ovog Protokola vrše se na jednak način i po postupku po kojem je donesen.

Članak 19.

Ovaj Protokol stupa na snagu dana objave na Oglasnoj ploči Centra.

KLASA: 007-03/25-02/12

URBROJ: 2137-27-01-02-25-1

Koprivnica, 18.12. 2025. godine

RAVNATELJ

Mladen Fajdetić, mag.prim.educ.

Protokol je objavljen na oglasnoj ploči Centra i stupa na snagu dana 18.12.2025. godine.

CENTAR ZA PRUŽANJE USLUGA U ZAJEDNICI SVITANJE

Trg Tomislava dr. Bardeka 10/10, Koprivnica

EVIDENCIJA O PRIMJENJENOM RESTRIKTIVNOM POSTUPKU U CENTRU SVITANJE

Ime i prezime korisnika: _____

Razlozi koji su doveli do primjene restriktivnog postupka:

Pozivanje hitne medicinske pomoći ili policije: DA / NE

Obaviješten roditelj/skrbink: DA / NE

Trajanje postupka od: _____ do: _____

Potpis odgovornog stručnog radnika:
